

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

1754

ՍԷՍՍԻՉ Վ.Ա.ԻՉ

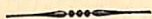
ԵԼՆԻ

ԻՎԼԵՐՏԷ ՎԷ ՔԻԼԻՍԷԼԵՐՏԷ

ՅԳԻ ԻՆՆԱՅԱԳ

Վ.Ա.ՉԼ.Ա.Բ

ԻՆՍԱՆԸՆ ԿԻՒՆԱՀԸ

Է Ս Է Ր Ի

ՄՈՒՆԱԼԼԻՄ Ֆ. Գ. ՄՕՆՅՕՐԹ

«Պիրինին խաժասընտան նաշի Էօլիւմ սալ
Թանաթ Էթտի»։ րօմ . 5 . 17։

معارف عمومیہ نظارت جلیہ سنک ۳ صفر ۳۰۸ و ۵ ایلول ۳۰۶ تاریخلی
و ۵۳۳ نومرولی رخصتنامه سیله نشر اولمشدر
مصارفی آمریقان مسیونر شرکتی طرفندن تسویه اولنه رق طبع اولمشدر

Ի Ս Թ Ա Ն Պ Օ Լ

ՄԱԹՊԱ՝Ա Ի Ա . ՅԱԿՈՒ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

1890

ԻՆՍՏԱՆԸՆ ԿԻՒՆԱՀԸ

«Պիրինին խաթասընտան նաշի էօլիւմ սաւ-
մանամ էթօի» : Բօմ. Ե. 17 :

Քիթապ Ը Մուգատտէս հէփ ատէմէրին
կիւնահքեար օլտըղընը թա'լիմ էտէր : «Ձիրա
զէմինտէ սալին ատէմ եօգ տըր քի էյլէք
էտէր, վէ կիւնահ իյլէմէզ» : «Ճիւմէսի կիւնահ
իյլէյիպ Սւլահըն 'իզզէթինտէն մահրում դալ-
տըլար : Պիր սալին եօգ, պիր պիլէ եօգ տըր» :

Քիթապ Ը Մուգատտէս կիւնահըն ինսանա
միրաս հալինտէ կէշտիյինի տախի թա'լիմ է-
տէր : «Իշթէ շէրր իլէ տօղտում» : «Ձիրա պիր
ատէմին իթա'աթսըզլըզը սէպէպիլլէ չօզլար
կիւնահքեար օլտըլար» :

Քիթապ շուրասընը տախի պիլտիրիյօր քի,
կիւնահքեարա անճագ քէսպլինէ սա'յ էթտիյի
սալահ նօղթա ի նազարընտան պազըլտըգտա
հալը իւմիւտսիզ տիր . քէնտիսի իչին հիչ պիր
շէյ էտէմէզ : «Փաքը նափաքտան քի'մ չըգա-
րա պիլիլ . հիչ քիմսէ» : «Կիւնահքեար Սւլա-
հըն շէրի'աթընա իթա'աթ էթմէզ, հէմ տէ է-
տէմէզ» :

Ֆէսատ Ը քիւլլի թա'պիրի պա'զը Խրիս-

94-2014

Թիւյանլարը տէհչէթէ տիւչար էտէր. ֆաղաթ պէօյլէլէրին ի'թիրազը թա'լիմտէն իսէ թա'պիւրէ գարչը տըր. չիւնքի մէգքիւր սէօզ գուլաղա փէք նախօջ սուրէթտէ կէլտիլինտէն եակլըչ անկաշըլմասընա մէյտան վար տըր: Մէգքիւր ֆէսատ ը քիւլլի քէլամը, հէր ատէմ' օլա պիւլ աիյի տէրէճէտէ ֆասիտ վէ քէօթիւ տիր տէմէք մա'նասընտա օլմայըպ, իլլա ինսան թապի'աթը կիւնահա մէյյալ տըր. իւք վալիտէյնիմիզ կիւնահ իչլէտիքլէրինտէ անլէրին ըուհընտա պիր ֆէսատ թօխումու, եա'նի զիւրըլյէթլէրի արթտըգճա արթըպ թէքէսսիւր էտէն պիր թօխում փէյտա օլտու աէմէք տիր: Ինսան կիւնահա տիւչտիլիւնտէ, զէմին տիքէն վէ խաչագ վէ սա'իր մուղիրը նէսնէլէր պիթիւրմէք լա'նէթինէ մաղհար էտիլտիլի կիպի, ճինսիմիզ տախի լա'նէթ ու պէլիյէյէ կիրիֆթար էտիլտի: Հաղրէթ ի Ստէմ' իլէ էտիլէն 'ահա քէնտիսի վէ նէսլի իչիւն օլուպ, նէսլի տախի անըն կիւնահ վէ ֆէսատընա հիսսէտար տըր:

Շիմտիքի միւթալա'ամըզ ինսանըն կիւնահընըն ճիւրմիւ հագգընտա տէյիլ, իլլա անըն նէթիճէսի հագգընտա օլաճագ տըր: Ճինսիմիզ իւղէրինէ անըն նէթիճէսի' սալահ ը ասլինին զայպը վէ թապի'աթըմըզըն պօղուլմասը օլմուչ տըր:

Ֆէսատ իչիւն Իւլէ տէտիք իսէ, պօղուր-

լուգ պի'նէն թապի'աթըմըզա թէ'ալլիւգ էթտի մա'նասընտա, եա'նի ըուհ վէ ֆիքը վէ ճէսէտ անըն հիւքմիւ ալթընտա տըր: Ճէսէտ հիւսն ու էնտամա մալիք օլա պիլիւր իսէ տէ, եինէ անտէ էօլիւմիւն թօխումու մէվճուտ տըր: Ֆիքը քէսկին վէ գուլվէթլի օլա պիլիւր, ֆաղաթ զէվալ պուլաճագ տըր: Բուհ պիր կիւնահ իրթիքեապընտա պուլունմամըչ օլսա պիլէ, անտէ կիւնահա տօղրու մէյլ մէվճուտ տըր: Տիքէն թօխումընտան տիքէն հասըլ օլաճաղը, վէ պիր թօփ կիւլլէսի պրագըլարգտա եէրէ տիւչէճէյի մուհագգագ օլաըլը կիպի ինսանտա ֆէսատա տօղրու օլան մէյլ տախի 'ինայէթ ի իլահիյէ իլէ զապթ էտիլմէտիլի թագտիրտէ քէմալէ վարըպ կիւնահտա գարար գըլաճաղը մուհագգագ տըր:

Քէլամ' ը Շէրիֆին թագրիրի պու պապտէ փէք վազըն տըր: Ինսանը՝ խաթա վէ կիւնահլարտա էօլմիւչ տիր՝ տէյիւ վասֆ էտիլօր: «Ֆէսատ ը քիւլլի» թա'պիրի նախօջ պիր սէօզ իսէ տէ, էօլէ՝ տահա նախօջ տըր: Պունու իսթի'մալ էթմէքտէ ըէսուլըն աէմէք իսթէտիլի պու տըր քի, իւք տիւչիւչ սէպէպիլյէ ճինսիմիզ կիւնահա օլ տէրէճէ մէյլ էթտի քի, Սլլահըն 'ինայէթի օլմատըգճա, ինսան էօլիւ պիր ճէսէտ կիպի գուլվէթսիզ հալտէն գուրթուլամաղ: «Մնտէն եէտիլին կիւնտէ մութլագա էօլիւրսիւն»

քէլամը ի թմամ օլունտու : «Պիր ատէմին վասը-
թասըյէ տունեայա կիւնահ, վէ կիւնահ վա-
սըթասըյէ էօլիւմ կիրտի» : Պօղոսս՝ «Ստէմ-
տէ ճիւմէսի էօլիւրէր» աէտիրէն, Դուիթէ՝
«Իշթէ շէրր իլէ սօղտում» տէյիւ նիտա էթ-
տիրէն, վէ Յոբա՝ «Փաքը նափաքտան քիմ
չըգարապիլիր» տէտիրէն պու տույղու իտի :
«Թէնտէն սօղան թէն տիր» : «Ճիւմանի էֆ-
քեար Ալլահա՝ատալէթ տիր» : «Զիրա պիղ
ճիւմանի իքէն, շէրի՝աթ վասըթասըյէ վու-
գու՝ա կէլէն կիւնահլարըն հէվէսլէրի էօլիւմէ
սէմէրէ կէթիրմէք իւզրէ ա՝գամըզտա՝ամիլ
իտի» : Մէղքիւր թա՝լիմ հաղգընտա պուն-
լարտան գուվվէթլի թա՝պիրաթ մէյտանա
կէթիրէն պիւ լիսան օլա պիլլօր մի : Հաղրէթ ի
Ագամըն տիւշմէսի հէմ քէնտիսի վէ հէմ
զիւրրիյէթինի էօլիւմ տէրէճէսինտէ չարէսիղ
պիւ հալա կիրիֆթար էյէտի : Էօլմիւշ ճէսէտ
չիւրիւքիւյէ եիւզ թուլթաղըր կիպի ճան տախի
քէնտի խարապընա սօղրու գօշար :

Թէճէտաիւտ էթմէմիշ պիր ատէմին քէօթիւ-
լիւյէ գապիլիյէթի տէրէճէսինտէ ֆէնա, վէ եա-
խօտ էթրաֆընտա պուլունան նիշէլէր գատար
քէօթիւ օլմանասը միւմքին տիր : Թապ՝էն սօղ-
րու, միւսթագիմ իւլ աթվար, վէ պէտ իսույար-
տան՝արի պիր քիմսէ պուլունմասըյէ, տիկէր-
լէրէ նիսպէթլէ էյի վէ սէվիլիր պիր զաթ օլմասը

գապիլ տիր : Ճիւմէմիղ տախի պու միսիլիւ-
ատէմէր թանըրըլ : Շէրրին թօխումու ֆիլ
վագը՝ անըն գալպինտէ նէշվ ու նիւմա պուլ-
մամըշ իսէ տէ, եինէ օրատա մէվճուտ սըր .
սահիհ տիր քի կիւնահ՝իլլէթի անտէ տահա
իլէրի վարմամըշ իսէ տէ, միւհիլք պիւր՝իլլէթ
հալինտէ անտէ մէվճուտ պուլունտըղը տախի
սահիհ տիր : Շէհվէթ քի շէրրէ օլան մէյլ ի
թապի՝ի տիր, զապթ օլունա պիլիր, վէ լաքին
պիր տէֆ՝ա համիլէ օլունճա կիւնահ սօղուրըր,
վէ կիւնահ քէմալինի պուլտուգտա էօլիւմ
սօղուրըր : Շէհվէթ, կիւնահ վէ էօլիւմ քէլի-
մէլէրի՝ թապի՝ի ինսանըն թէտիսինիսին տէ-
րէճէլէրինի կէօսթէրիլէր : Թօխում վէ՝իւ-
լէթ, շէհվէթ վէ ֆէսատ մէյլի թա՝պիրա-
թընըն մա՝նասը պիր տիր : Պունլար տէմէք
տիր քի, ինսան կիւնահա տիւշմէսի սէպէ-
պիլյէ պօղուգ պիր թապի՝աթ սահիպի վէ
ֆէսատա մա՝իլ պիր զաթ օլտու . «Ճիւմանի
էֆքեար էօլիւմ տիր» : Պու էօլիւմ, եա ֆէ-
սատ վէ եախօտ ֆէսատա սօղրու օլան մէյլ
վիտէրտէն էվլատա միրաս գալան պիր՝իւ-
լէթ օլուպ, անճագ իւչիւնճիւ վէ տէօրտիւնճիւ
նէսլէ տէյիլ իլլա պիլիթիւն նէսլէ կէչէր :

Թամմ պուլրատա պա՝ղըլարըն էօնիւնէ պիր
կիւնիւք չըգար : Ալլահ քէրիմ վէ շէֆիգ պիր
ֆէտէր օլտըղընտան, իքի ատէմին կիւնահը

սէպէպինստէն պիւթիւն ինսան ճինսինի պէ-
լայա կիրիֆթար էթմէք էլպէթթէ խթմէդ:
Պագ շու նազիք վէ լաթիֆ չօճուղա: Պու
տիւնեանըն նուրընա կէօզլէրի տահա հէնուզ
աչըմըշ. բուհու՝ ֆի'իլի օլան կիւնահտան
'արի տիր. տահա խայր իլէ շէրր պէյնինտէ
օլան ֆարգը անլամայօր: Պունտա, պիլա չիւպ-
հէ, ֆէսատ եա կիւնահըն թօխումու պուլու-
նամազ: ֆէնտի վալիտէյնի, վէ եախօտ ինսան
ճինսինին վալիտէյնի իւզէրինէ թագրիբ օլու-
նան լա'նէթ պիլա չիւպհէ պունա իսապէթ
էտէմէզ: Տիկէր պիր չօճուղա պագալըմ. պու-
նուն սիննի այլար վէ հաֆթալար իլէ տէյիլ,
իլլա կիւնլէր իլէ հիսապ օլունուր իքէն պիլէ,
հէքիմ անըն իւզէրինտէ շիւրիւքիւք 'ալամէթ-
լէրի միւշահէտէ էթմէքտէ, վէ շայէտ եաշա-
սա պիլէ 'էօմրիւ մէքրուհ պիր խասթալըգտան
'իպարէթ օլաճաղընը պիլտիրմէքտէ տիր: Ս-
ճէպա նի'իւն. պու չօճուգ հիչ պիր կիւնահ
իլլէմէմիշ տիր: Պուրասը սահիհ տիր. ֆագաթ
փէտէրինին կիւնահը անըն գան տամարլա-
ընտա ճէվէլան էթմէքտէ տիր:

Թապի'ի հագիգաթլար՝ միւշապէհէթ թարի-
գիլէ, բուհանի հագիգաթլարը անլամամըգա
եարտըմ էտէրլէր: Փէտէրտէն էվլատա կէչէն
ճիսմանի զէհը՝ Ադամըն տիւշիւշիւնտէն պէ-
բու ճինս ի ինսանը պէլիլէյէ կիրիֆթար էթ-

միշ օլան ֆէսատա, եա'նի օլ բուհանի զէհըէ
կիւղէլ պիր միսալ տըր: Չօճուգլար պիր գաշ
այլըգ օլնաղտան, անլէրտէ պու ֆէսատըն սէ-
մէրէլէրի կէօրիւմէյէ պաշլար: Հիւսն վէ լէ-
թաֆէթ ճիհէթիլլէ պի էմսալ օլա պիլիւրլէր.
եինէ տէ, անլէրի փէք չօգ սէվէնլէր պիլէ
անլէրտէ ֆէսատա տօգրու պիր մէյլ ի թապի'ի
պուլունտըղընը փէք ա'լա պիլիւրլէր: Անլէրտէ
թէրալիք պաշ կէօսլէրիբ. անըն 'ագապինճէ
հիլէ փէք իրագտա տէյիլ տիր. խօտպինլիլին
հիւքմիւ ալթընտա պուլունըրլար: Պա'զէն
մէլէք տիրլէր, պա'զէն տէ պիր շէրիբ բուհըն
զապթը ալթընտա պուլունըրլար: Պունլար
փէք քիւշիւք օլուպ խայր ու շէրրի տահա
սայքի հիչ թէֆրիդ էտէմէզլէր տէրսին: Փէք
ա'լա, տէտիլին կիպի օլսուն. ֆագաթ շու-
րասըտա մուհագգագ տըր քի, պու քիւշիւք
չաղլարընտա պիլէ քէնտիլէրտէ կիւնահա տօղ-
բու պիր մէյլ պուլունտըղը զահիր օլուպ ֆի-
թապը Մուգատտէս տախի պու գալլա մէ-
թանէթ վէրիբ: «Շէրիլլէր բահմտէն պէբու
զէլալէթտէ տիրլէր. պաթընտան պէբու սա-
փըպ եալան սէօյլէրլէր»: Պիր պաշգա այէթ՝
«ինսան գալլինին թէսալվուրու սէպալլէթին-
տէն պէբու շէրիբ տիր» տէյիւ պույուրըր:

Չօճուգլարըն փաքըղա նիւմունէ մագամընտա
կէօզտիլլէրինէ սէպէպ պու տուր քի, ան-

լէրտէ օլան պօղուդ թապի'աթ՝ ֆի'իլէն կիւ-
նահ իրթիքեապընա, պէօյիւք առէմլէրտէ օլ-
աըղը դատար վասի' մէյտան պուլմատըղըն-
տան քէնտի քէմալընը տահա կէօսթէրէմէմիչ
տիր: Եըլլար թէքէսսիւր էթտիքճէ, ֆէսատը
թապի'ի տախի տահա զիյատէ զահիր օլուպ՝
Յօբըն՝ « Ինսան քի Ֆըսգը սու կիպի իչէր »
տէտիյի սէօղլէր թէհադգիւգ էտէր: Պու տէ-
մէք տիր քի, սուսուղ առէմէ սու իչմէսի
թապի'ի օլտըղը կիպի, ինսան տախի թապի-
'աթը իգթիզատընտան կիւնահա մէյյալ տըր:

Հաղրէթ ի Ադամ կիւնահ իչլէմէմիչ օլա
իտի, քէնտի վէ քէնտի իլէ պէրապէր, վէքիլի
մագամընտա պուլմատըղը ճիհս ի ինսան պիթ
թապի' գուտսիյէթէ մէյյալ պուլմանաճագ-
իտի: Ինսանըն Ալլահ իլէ տէրունի իւնսի-
յէթտէ պուլմանմասընա հիչ պիր մանի' օլմա-
յաճագ իտի: () զէման, մուհապպէթ մուգատ-
տէս նէսնէլէրտէն այրըլմաղ, վիճտան քէն-
տի տէլալէթինտէ հագգտան սափմաղ, վէ ի-
րատէթ ի ինսանիյէ իրատէթ Ուլլահտան սա-
ղա եա սօլա շաշմաղ պիր հալտէ պուլու-
նուր իտի: Վէ լաքին ինսան իլք հալըն-
տան տիւշմէսի սէպէպիյլէ, մուհապպէթ,
վէ զամիր, վէ իրատէթ վէ հաթթա պիւթիւն
թապի'աթը ֆէսատ մէյլ իլէ պօղուլտու: Շէօյլէքի չիմտի անըն մուհապպէթի 'ալի նէս-

նէլէրէ տէյիլ իլլա ֆանի շէյլէրէ, վէ հաթթա,
նիլէ տէֆ'ա քէօթիւ նէսնէլէրէ տօղրու աըր:
Էֆքեար ը ճիսմանիյէ Ալլահա 'ատավէթ-
տէ պուլմատըղընտան Ալլահըն նիհայէթսիզ
մուհապպէթ վէ գուտսիյէթի անտէ մուհապ-
պէթ հասըլ էթմէղլէր: Գալպին 'ատավէ-
թի զապթ ալթընա կիրմէքտէն իմթինա՝ ի-
լէ աչըգտան թուղեան էտէր: Ինսան պու-
ֆէսատընը չօգ քէրրէ, Ալլահա տօղրու պուղ-
ղունտա տէյիլ, իլլա տահա զիյատէ գայտսըղ-
լըգ վէ վաղիֆէսիղլիյինտէ կէօսթէրիյօր: Ճիւմ-
լէ էֆքեարլարընտա Ալլահ եօգ տըր: Գալպլէ-
րի պաչգա նէսնէլէրտէն օլ տէրէճէ թութուլ-
մուշ քի Անը խալիս մուհապպէթլէ սէվէ-
մէղլէր:

Վիճտան տախի եօլտան սափմըլ տըր: Պիր
մուգատտէս զաթըն զամիրինէ մախսուս օլան
'ատալէթլէ շէրրի հիւքմ՝ վէ խայրը թահսին
էթմէքտէ տէյիլ տիր: Պա'ղէն օլ տէրէճէ
պօղուլմըլ օլույօր քի, քէօթիւյէ էյի, վէ
էյիյէ քէօթիւ տէյօր, զուլմէթի նուր, վէ
նուրու զուլմէթ եէրինէ գօյօր:

Իրատէթ տախի արղուլար վէ վիճտան իլէ
միւթթէֆիզ օլուպ սահիպինի տա'իմի' իսեանա
թէշվիզ էտէր: Յիսուս « Պանա կէլմէք իսթէ-
մէղսինիզ քի, հայաթընըղ օլա » տէտի: « Պէնի-
ատէմին գալպի քէօթիւլիւք էթմէք արղու-

սույլէ սօլու տըր :” Էյիյի պիլիը իքէն քէօ-
 թիւյիւ սէչէրլէր : Իրատէթ պիր թէրազի օ-
 լուպ անըն օգու տա՛խմա աղըր օլան թարաֆա
 էյիլիը : Գուտսիյէթ , սա՛ատէթ վէ Ալլահըն
 ՚իզզէթի դատար մուհիմմ շէյլէր եօգ խսէ տէ ,
 ինսանըն իրատէթի պօզուլմըշ օլարղը սէ-
 պէպտէն պունլարը թէրքլէ քէօթիւլիւյէ մէյլ
 էտէր : Ա՛ղալարտա ագլըն գանունու իլէ
 ճէնքլէշէն , վէ ատէմի կիւնահըն գանունընա
 էսիր էտէն պիր գանուն վար տըր : Պիւ-
 թիւն ինսան ճիւսի պու էսարէթ եա ըու-
 հանի էօլիւմ պէնտինտէ պուլունուպ՝ անտէն
 դուրթուլմագ իչիւն եէնիտէն տօղմագլըգտան
 պաշգա չարէ եօգ տըր : “Պիր քիւնէ եէնիտէն
 տօղմայընճա , Ալլահըն մէլէքիւթիւնիւ կէօ-
 բէմէզ” :

Իլմ՝ ի իլահիյէ թէ՛ալլիւգ էտէն մատտէ-
 լէրտէ թէսափվուը վէ թէխայիւլլէրինէ մէյ-
 տան վէրէն նիչէլէր կիւնահ մէս՝ էլէսինի Ատէն
 պաղչէսինտէն էօթէ կէօթիւրիւպ անըն մէն-
 պա՛ընը պուլմաղա , վէ կիւնահըն մուճիտի Ալ-
 լահ՝ մը տըր , վէ եախօտ , գուտտուս վէ ատիլ
 օլան պիր Ալլահ կիւնահըն զուհուրընա նէ՞
 սէպէպտէն միւսա՛ատէ էյլէտի կիպի սու՛ալ-
 լարա ճէվապ թէրթիպ էթմէյէ գալբըշըրլար :
 Պու սու՛ալլար հագգընտա ֆիթապ ը Մու-
 գատտէս պիր մա՛լիւմաթ վէրմէզ , վէ թա-

պի՛աթ տախի սիւքիւթ էտէր : “Պիր ատէմին
 իթա՛աթսըզլըղը սէպէպինտէն չօգլարըն կիւ-
 նահքեար օլարղընը ,” “Պիրինին մա՛սիյէթի
 սէպէպիլլէ էօլիւմ սալթանաթ էթտիյինի՛”
 պիլիը իզ : կիւնահըն սալթանաթ սիւրտիւյիւնիւ
 հէմ՝ քէնտի գալպիմիզտէ հիսս վէ հէմ պաշ-
 գալարըն ՚էօմրիւնտէ միւշահէտէ էթմիշ իզ :
 Պօղուգ գալպլէրտէն “Էֆքեար ը ֆասիտէ վէ
 դաթլ վէ զինա վէ ֆիւճուը , վէ սըրգաթ վէ
 եալան շէհատէթ վէ քիւֆը սիւտուը է-
 տէր” : Պու շէյ ինսան թապի՛աթը հագգընտա
 պիր գաղա վէ եախօտ անըն անճագ արատա
 պիր զուհուր էտէն նէթիճէսի օլմայըպ , ֆասիտ
 վէ կիւնահա մէյյալ գալպլէրին թապի՛ի սէ-
 մէրէսի տիր : Յիլվագը՝ պու շէյլէր ֆէնա տըր-
 ֆագաթ Ալլահ՝ ճիւսիմիզի պուլունտըղը ֆէ-
 սատտա քէնտի հալինէ թէրք էթմիշ օլսա իտի ,
 տահա պէաթէր օլաճաղը շիւպհէսիզ իտի :
 Ալլահ միւտախէլէ էթմէտիյի թագտիրտէ
 պէշէրիյէթին հալի նէրէլէրէ վարաճաղընը
 ալլամագ իսթէրսէն , բօմալըլարա օլան ըի-
 սալէնին իւչիւնճիւ պապընա միւրաճա՛աթլէ
 Ալլահտան ուղազ եաշայան ատէմլէրին վաս-
 ֆընը օգու :

Էօլիւմիւն սալթանաթ սիւրտիւյիւ , վէ անըն
 թօխումու հէր ճանտա պուլունտըղը ճիւմլէյէ
 մա՛լիւմ տիր : Լաքին պունուն սէպէպի նէ՞

տիր : Չօգ 'ալիմլէր պունա պիր ճէվապ պուրմագ-
 իչիւն նաֆիլէ եհրէ եօրուլտըլար : Կիւնահըն
 ապը մէս"էլէսի՝ պու անէտէք հիչ պիր ինսա-
 նըն չէօղէմէտիյի պիր տիւյիւմ՝ օլմուչ տըր :
 Պու խուսուս Ալլահըն էսրարընտան պիրի տիր :
 Պունա սարֆ օլունան վագըթ տուրմայըպ
 քէնտի պաչընա իլ էլ էպէտ հարէքէթ էտէն
 պիր մաքինա պուրմագ իչիւն սարֆ օլունան
 վագըթ կիպի պօշունա կէչէր : Մէտրէսէվիլէր
 պունուն թէֆթիչիյէ մէշըուլ պուրունարագ
 պու պապտէ եիւղլէրճէ քիթապլար վէ Օն
 պիկլէրճէ սահիֆիլէր թահրիլ էթտիքտէն
 սօկրա , իչպու 'ատիլ վէ դուտտուս օլան Ալ-
 լահ տիւնեայա կիւնահըն տուխուլինէ նէ՞ սէ-
 պէպտէն միւսա'ատէ էյլէմիչ տիր մէս"էլէսի
 եինէ էվլէլքի կիպի սըրր հալինտէ գալընչ
 տըր :

Պու մատտէյի պու սըրատա մէյտանա կէ-
 թիրմէմին պիր սէպէպի շու տըր քի , եագըն-
 լարտա , 'ալէնի նուլթգ էտէնլէրիմիղտէն պիրի ,
 թէգատտիւմ նամընա օլարագ պու խուսուսըն
 մուֆաստալ պահսընա կիրիչիպ , իւչ 'ասր էվ-
 վէլին իսպաթ վէ իզահաթընա միւրաճա'աթ
 էյլէտի : Գատիմ գէմանլարտա մանասթըր
 քէօչէլէրինէ չէքիլմիչ օլան րահիպլէր՝ Կա-
 յէնին գէվճէսի հանկը գապիլէտէն , ինսան
 ճանընըն պէօյիւքիւյիւ նէ գըթ'ատա , վէ

կիւնահըն ապը եա սէպէպի նէ օլտըղը կիպի
 մուհիմմ մէս"էլէլէրէ սէնէլէրճէ վագըթ վէրէ
 պիլիլէր իտի : Պիր իյնէնին ուճընտա գաչ
 ճան տուրա պիլիլ օլտըղընըն հիսապընա կի-
 ըիչիպ պուլտըգլարը րագամը քէմալը թէմ-
 քինլէ գայտ էտէրլէր իտի : Էտէճէք պաչգա
 իչլէրի եօգ իտի : Վէ լաքին պօշ թէսավիուր
 վէ թէխայիւլ իչիւն պիգիմ վագթըմըղ եօգ
 տըր : Պիգիմ թէֆթիչիմիղ վէ տինիմիղ պիր
 մագսէտէ մէպնի տիր : Յէսատը ինսանի չէքք
 ու շիւպհէ գապուլ էթմէղ պիր մէս"էլէ տիր :
 Անըն զուհուրընա Ալլահըն նէ սէպէպտէն
 միւսա'ատէ էթմիչ օլտըղընը հիչ քիմսէ ալ-
 լայամագ : Անը արամագ համագաթ տըր :

Պիր ատէմ՝ նիակարա նէհրի իւղէրինտէ գա-
 յըգ իչլինտէ օլարագ ագըպ կէլիյօր : Մէրգում
 հէր տագիգէ անըն ուչըուլմընա տօղրու եագլաչ-
 մագտա օլտըղընը պիլտիյինտէն , էօլիւմ կէօղիւ
 էօնիւնտէ օլտըղընը հիսա էտիյօր : Օրատա մէվ-
 ճուտ օլան ագընթըմ մա'լիւմ տիր լաքին ագընթը-
 յը հուսուլէ կէթիրէն ինճիզապ վէ թէճագիւպ
 տէտիքլէրի օլ կէօրիւնմէղ գուվլէթ ալլաչըմա-
 սը մուհալպիր սըրր տըր : Իմտի շու ատէմ՝ օ ա-
 րատա քիւրէյի էլինտէն պրագըպ պու ագընթը-
 նըն սէպէպի նէ իտիյինի տիւչիւնի'ու մի : Խայը ,
 շիմտի մէս"էլէ պաչգա , եա'նի անըն ֆիլք-
 ըինի իչլալէտէն էօլիւմտէն գուրթ ուլմագա պիլը

եօլ պուլմագ մէս"էլէսի տիր: Պու սէպէպտէն այագլարընը կերէր, քիւրէյէ սըգը սըգը եւ֊
 փըշըր, վէ էլինտէն կէլէնի էթմէք իւզըէ վիւ֊
 ճուտընտաքի հէր սինիր տէմիր քէսիլըր: Պի֊
 զիմ հալիմիզ 'այնէն պէօյլէ տիր: Մուխա֊
 թարա պէլի տիր. անա շէքը ու շիւպհէ իս֊
 թէմէզ: Ճանըմըզ իսէ, Պունուն սէպէպի նէ֊
 տիր՝ տէյիւ տէյիլ, իլլա Պունտան գուրթուլ֊
 մամըզըն եօլու նէ֊ տիր՝ տէյիւ ֆէրեատ էտիյօրօ
 թէհիլքէլի խասթալըգտան թութըլան պիր
 ատէմ՝ Նասըլ օլտու տա պու 'իլլէթ իւզէրիմէ
 կէլտի, վէ եախօտ՝ Տիւնեատա խասթալըզլարըն
 պուլունմասընա 'աճէպա նէ֊ սէպէպտէն միւ֊
 սա'ատէ օլունտու՝ կիպի սու՝ալլար իլէ իշթի֊
 զալ էթմէյիպ, իլլա եէքտէն պունուն չարէսի նէ
 տիր, վէ գուրթուլմամա իւմիտ վար մը տըր
 տէյիւ արաշտըրմաղա գալըշըր:

Պէօյլէճէ պիզ տախի գալպին ֆէսատընա
 աշինա, վէ անըն պիզի իլգա էտէճէյի թէհ֊
 լիքէյէ ալեան օլտըզըմըգտա, իլք էտէճէյի֊
 միզ անտէն գուրթուլմանըն չարէսինէ պագ֊
 մագ տըր: Կիւնահըն թէֆթիշ ու թէհարրի֊
 սինէ թէշէպպիւս էթմէք՝ կիւնահ.քեարը անտէն
 գուրթուլմագլըզըն չարէսինի արամաղա գըլա֊
 ղուզլատըզը զէման խայրը պիր թէշէպպիւս
 սայրըր: 'իլլէթ տահա պիտայէթինտէ տէ օլսա,
 վէ եախօտ ֆէնա տէրէճէլէրինէ տէ վարմըշ օլ

սա, իւմիտ վար տըր: Պէօյլէլէր իչիւն ճիլ'ատտա
 պէլէսան, վէ եագընընտա միւրիւվէթլի պիր
 Հէքիմ վար տըր: Գիթապ ը Շէրիֆտէ ֆէսատ վէ
 ճիւրմիւմիւզիւ ի'լան էտէն այէթլէր շիֆասընըն
 թարիգինի տէ պիլտիրիյօրլար: "Էյէր պիրի֊
 նին խաթասըլլէ չօզլար էօլտիւլէր իսէ, տահա
 ղիյատէ Սլլահըն 'ինայէթի վէ պիր ատէմին,
 եա'նի Յիսուս ֆրիստոսըն 'ինայէթիլլէ օլան
 'աթիլլէ չօզլար իւզէրինէ ղիյատէլէշտի":
 "Չիւնքի պիզ տահա զա'իֆ հալտէ իքէն,
 ֆրիստոս ֆասըզլար իչիւն վագթընտա ֆէտա ի
 ճան էթտի": "Հէր իման կէթիւրէն խէլաս
 պուլաճագ տըր":

Հէքիմ վէ չարէ ֆրիստոս տըր: Մնաըզ խէ֊
 լասա իւմիտ եօգ տըր: Ատէմ քէնտի գուլ֊
 վէթիլլէ կիւնահտան իֆագաթ պուլամագ:
 Էյի գարարլարա կէլէ պիլըր. աթվար ը հա֊
 սանէ սահիպի օլա պիլըր. վէ լաքին պիր չալը
 երզ աղաճընա թէհապիլիւ էտէմէտիյի, վէ
 եախօտ մարազլը պիր ատէմ քէնտի տիւչիւն֊
 մէսի սէպէպիլլէ գանընը թէմիլլէյէմէտիյի
 միսիլիւ, օ տախի քէնտի թապի'աթընը թէպ֊
 տիլէտէմէզ: Պէօյլէ միւհիլք պիր 'իլլէթ սահի֊
 պի օլան ատէմ հէքիմէ կէլըր. վիւճուտընտաքի
 հայաթընըն մէնպա'ը զէհիր իլէ մէմըւճ տըր.
 չէհրէսի վէ ճէսէտի մէնֆուր եարալարլէ գափ֊
 լանմըշ տըր: Հէքիմ կէօրիւպ թէրահիւմ

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623026 461

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623025 460

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623019 454

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623024 453

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623018 453

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623023 452

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623017 452

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623022 457

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623016 451

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623021 456

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623015 450

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623020 455

